

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-03-14

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson, f.d. regeringsrådet Leif Lindstam och justitierådet Ann-Christine Lindeblad.

Förbättrad utslussning från sluten ungdomsvård

Enligt en lagrådsremiss den 3 mars 2011 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård,
2. lag om ändring i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
3. lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunniga Catharina Sitte Durling.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Ungdomar som döms till sluten ungdomsvård har gjort sig skyldiga till mycket allvarlig brottslighet. Påföljden avtjänas vid särskilda ungdomshem och är lägst 14 dagar och högst fyra år. För att åtgärda brister i verkställighetsplaneringen och utslussningsarbetet och minska risken för återfall i brott föreslår regeringen ett antal åtgärder

som ska förbättra verkställigheten och öka möjligheterna till successiv utslussning under kontrollerade former.

Vidare föreslås att den dömda under den senare delen av verkställigheten ska förberedas för ett liv i frihet genom konkreta åtgärder. Därutöver ska elektroniska hjälpmedel få användas för att kontrollera var den dömda befinner sig vid vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet.

Vid misstanke om att den dömda är drogpåverkad föreslås utökade provtagningsmetoder i form av saliv- och svettprov. Proportionalitetsprincipens betydelse tydliggörs genom att det anges att varje beslut om kontroll- eller tvångsåtgärd ska föregås av en proportionalitetsbedömning. Ändringarna görs huvudsakligen i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård.

Förslaget till lag om ändring i lagen om verkställighet av sluten ungdomsvård

17 a §

I paragrafen, som motsvarar 18 a §, ges Statens institutionsstyrelse möjlighet att använda, förutom blod- urin- och utandningsprov, även saliv- och svettprov. I paragrafen görs därutöver vissa redaktionella och språkliga ändringar, bl.a. föreslås att den dömda ska vara skyldig att på begäran lämna prov, ”om inte något annat är motiverat av medicinska eller liknande skäl”. Lagrådet finner att den äldre lydelsen av den citerade texten är mera tydlig och förordar att den behålls genom att paragrafen ges följande lydelse:

Den dömda är, om inte annat föranleds av medicinska eller liknande skäl, skyldig att efter uppmaning lämna blod-, urin-, utandnings-, saliv- eller svettprov för kontroll av om han eller hon är påverkad av

narkotika, alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel, sådant medel som avses i 1 § lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller sådan vara som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor, om det kan misstänkas att den dömde är påverkad av något sådant medel.

18 §

Lagrådet anser att orden "vid behov" i andra stycket är överflödiga eftersom det av lagtexten framgår att fotboja "får användas". Det ligger i sakens natur att fotboja inte används annat än när det behövs och att behovet ska prövas mot proportionalitetsregeln i föreslagna 18 b §.

Lagrådet föreslår att ordet "de" omedelbart före "villkor" i andra stycket utgår, eftersom fotboja bara behövs, om det har ställts villkor om var den dömde ska befinna sig.

Förslaget till lag om ändring i lagen om vård av missbrukare i vissa fall

samt

Förslaget till lag om ändring i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Godtas Lagrådets förslag ovan om 17 a § lagen om ändring i lagen om verkställighet av sluten ungdomsvård bör motsvarande ändringar göras i 32 a § lagen om ändring i lagen om vård av missbrukare i vissa fall och 17 a § lagen om ändring i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga.